

PTT työpapereita
PTT working papers
PTT diskussionsanslag

203

Juho Alasalmi

Ovatko työttömyysturvan kokonaisvaikutukset yksilövaikutusten summa?

Helsinki 2020

PTT työpapereita 203
PTT Working Papers 203

Ovatko työttömyysturvan kokonaisvaikutukset yksilövaikutusten summa?

Juho Alasalmi*

Helsinki 2020

* Kommentit tervetulleita, juho.alasalmi@ptt.fi.

PTT työpapereita 203
PTT Working Papers 203
ISBN 978-952-224-228-0 (pdf)
ISSN 2489-9712 (pdf)

Pellervon taloustutkimus PTT
Pellervo Economic Research PTT

Helsinki 2020

Juho Alasalmi. 2020. Ovatko työttömyysturvan kokonaisvaikutukset yksilövaikutusten summa? PTT työpapereita.

Tiivistelmä: Sekä teoreettisen että empiirisen tutkimuksen tulokset ovat selkeät siitä, että anteliaampi työttömyysturva laskee työttömän työllistymisen todennäköisyyttä ja kasvattaa työttömyyden pituutta. Numeeriset estimaatit vaikutusten koosta ovat mahdollistaneet mahdollisten politiikkamuutosten vaikutuksia arvioivat laskelmat. Näissä laskelmissa kokonaisvaikutusten ajatellaan usein olevan yksilötasolla arvioitujen vaikutusten summa olettaen erilaisten ulkois- ja kokonaistasapainovaikutusten poissaolon. Tarkastelen tämän oletuksen uskottavuutta tarjoamalla katsauksen tuoreimpaan työttömyysturvan kokonaistyöllisyysvaikutuksia käsittelevään kirjallisuuteen. Yksilövaikutusten summa eroaa kokonaisvaikutuksista erityisesti hyödyke- ja työmarkkinoiden kautta toimivien kokonaistasapainovaikutusten ja työnetsinnän ulkoisvaikutusten vuoksi. Tämän hetken tutkimuksen valossa työttömyysturvan enimmäiskeston muutosten osalta hyödykemarkkinoiden kokonaiskysyntävaikutukset ja työnetsinnän ulkoisvaikutukset näyttävät dominoivan vaikutuksia työn kysynnän kautta, jolloin yksilötason summatut vaikutukset yliarvioisivat kokonaisvaikutuksia. Työttömyysturvan etuuskien tason muuttuessa mahdollisesti kuitenkin vaikutukset työn kysynnän kautta dominoivat siten, että yksilötason summatut vaikutukset aliarvioisivat kokonaisvaikutuksia.

Asiasanat: *Työttömyysturva, työttömyys, kokonaisvaikutukset, kokonaistasapainovaikutukset, ulkoisvaikutukset.*

Juho Alasalmi. 2020. Do micro effects of UI sum up to macro effects? PTT Working Papers.

Abstract: Both theoretical and empirical research is clear about the individual level effects of UI generosity on re-employment probability and unemployment duration. The well-established elasticities motivate quantitative policy evaluations of changes in UI benefit generosity where the aggregate effect is thought to be the sum of individual effects, implicitly assuming the absence of general equilibrium effects and market externalities. I review the recent literature on the general equilibrium effects and market externalities of UI benefit generosity to study whether this assumption is warranted. Potential mechanisms for the divergence of micro and macro effects considered are the general equilibrium effects through labor and commodity markets and the search externalities among the unemployed. The current state of the art of the empirical literature seems to suggest that for benefit duration extensions, search externalities or aggregate demand effects dominate labor demand reactions and the macro effect, while sharing the sign, is smaller than the micro effect. In case of benefit level increases, however, labor demand effects via increasing wages may dominate such that the macro effect, while sharing the sign, is larger than the micro effect.

Keywords: *Unemployment insurance benefits, unemployment, macro effects, general equilibrium effects, search externalities.*

Sisällys

Yhteenveto.....	5
1 Johdanto	6
2 Kokonaisvaikutukset.....	7
2.1 Ulkois- ja kokonaistasapainovaikutukset	7
2.2 Arvioita kokonaisvaikutuksista	8
3 Mekanismit.....	10
3.1 Vaikutukset työvoiman kysynnän kautta.....	10
3.2 Vaikutukset hyödykkeiden kysynnän kautta.....	12
3.3 Työnetsinnän ulkoisvaikutukset	13
4 Lopuksi	14
4.1 Ovatko kokonaisvaikutukset yksilötason vaikutusten summa?	14
4.2 Pohdintaa.....	16
5 Lähdeluettelo.....	17

Yhteenvedo

Anteliaampi työttömyysturva laskee työllisyyttä työnhakijoiden työnetsintäkäytännön muutosten vuoksi. Muutokset työttömyysturvassa voivat tämän yksilötason vaikutuksen lisäksi vaikuttaa

- **Työvoiman kysyntään**
 - Työttömien työnteon vaihtoehtoiskustannukset vaikuttavat palkanasetannan ja rekrytointikustannusten kautta. Anteliaammalla työttömyysturvalla on työllisyyttä laskeva vaikutus. *Työttömyysturvan muutoksen yksilövaikutusten summa voi aliarvioida kokonaistyöllisyysvaikutuksia.*
- **Työnetsinnän tehokkuuteen**
 - Yhden työttömän aktiivisempi työnetsintä vähentää toisen työttömän työllistymisen todennäköisyyttä. Anteliaammalla työttömyysturvalla työllisyyttä kasvattava vaikutus. *Työttömyysturvan muutoksen yksilövaikutusten summa voi yliarvioida kokonaistyöllisyysvaikutuksia.*
- **Kokonaiskysyntään hyödykemarkkinoilla**
 - Työttömien rajakulutusalttius on suuri, työttömyysturvalla on stimuloiva vaikutus hyödykemarkkinoilla. Anteliaammalla työttömyysturvalla työllisyyttä kasvattava vaikutus. *Työttömyysturvan muutoksen yksilövaikutusten summa voi yliarvioida kokonaistyöllisyysvaikutuksia.*

Työttömyysturvan enimmäiskeston osalta työnetsinnän ulkoisvaikutukset ja stimuloivat vaikutukset hyödykemarkkinoilla näyttävät dominoivan vaikutuksia työvoiman kysyntään. Yksilötason vaikutusten summa tällöin yliarvioi kokonaisvaikutuksia. Kokonaisvaikutukset mahdollisesti 0 % (1 tutkimus), 20–40 % (2 tutkimusta) tai 100 % (1 tutkimus) yksilövaikutusten summaa pienemmät. (Suluissa vain tutkimukset, jotka ovat pyrkineet erottelamaan yksilötason vaikutukset kokonaisvaikutuksista.)

Työttömyysturvan etuuksien tason osalta vaikutukset työvoiman kysyntään näyttävät dominoivan työnetsinnän ulkoisvaikutuksia ja stimuloivia vaikutuksia hyödykemarkkinoilla. Yksilötason vaikutusten summa tällöin aliarvioi kokonaisvaikutuksia. Kokonaisvaikutukset mahdollisesti kaksinkertaiset yksilövaikutusten summaan verrattuna (1 tutkimus).

Kokonaistyöllisyysvaikutukset vaikuttavat olevan samansuuntaisia yksilövaikutusten summan kanssa ja anteliaampi työttömyysturva näyttäisi siten nostavan työttömyyttä myös kokonaistasolla. Työttömyysturvan kokonaisvaikutukset kuitenkin usein tuskin ovat yksilövaikutusten summa.

1 Johdanto

Teoreettisesti työttömyysturvan enimmäiskeston tai tason lasku kasvattaa työttömän työnhakijan kannustimia työn hakemiseen ja työn vastaanottamiseen. Aktiivisempi työnhaku ja alhaisempi kynnyspalkka nostavat työllistymisen todennäköisyyttä ja siten lyhentävät hänen työttömyysjaksonsa pituutta (Mortensen, 1977). Työttömän työttömyysturvan enimmäiskeston tai etuuksien tason laskun positiivinen (negatiivinen) vaikutus hänen työllistymisensä todennäköisyyteen (työttömyysjaksonsa pituuteen) onkin yksi työttömyysturvan vaikutusten *teoreettisen* tutkimuksen vankimpia johtopäätöksiä.

Empiirisesti työttömyysturvan tason ja enimmäiskeston työttömyysjaksoja pidentävä vaikutus on todettu laajasti useilla erilaisilla menetelmillä ja asetelmilla niin Suomessa (Kyyrä ym., 2017) kuin muuallakin maailmassa (Schmieder & von Wachter, 2016; Tatsiramos & van Ours, 2014). Työttömän työttömyysturvan enimmäiskeston tai etuuksien tason laskun positiivinen (negatiivinen) vaikutus hänen työllistymisensä todennäköisyyteen (työttömyysjaksonsa pituuteen) onkin yksi työttömyysturvan vaikutusten *empiirisen* tutkimuksen vankimpia johtopäätöksiä.

Työttömyysturvan leikkaukset nostetaankin usein esiin yhtenä keskeisistä työllisyysstoimista. Tätä edesauttaa konkretia: numeeriset estimaatit vaikutusten koosta ovat mahdollistaneet mahdollisten politiikkamuutosten vaikutuksia arvioivat laskelmat. Poliitiikkaa suunniteltaessa yksittäisten työttömien työttömyysjaksojen pituudet ja niiden muutokset eivät kuitenkaan ole kaikkein kiintoisimpia muuttujia. Työttömyys- ja työllisyysaste ovat.

Usein kokonaistason ajatellaan olevan yksilötason summa. Tällöin yksilötason tulosten hyödyntäminen kokonaistasolla onnistuu yksinkertaisesti laskemalla yksilötason vaikutukset yhteen. Mainitut Mortensenin (1977) osittaistasapainoteoria ja työttömyysturvan mikroekonometrinen tutkimus lähtevät kuitenkin liikkeelle siitä, että työttömyysturvan anteliaisuuden muutoksen ja sen aiheuttaman työnetsintäkäyttäytymisen muutoksen lisäksi mikään muu ei muutu. Muutos työttömyysturvassa voi kuitenkin luoda erilaisia ulkois- sekä kokonaistasapainovaikutuksia. Nämä vaikutukset voivat puolestaan muuttaa työnhakijan työllistymisen todennäköisyyttä ilman, että hän työnetsintäkäyttäytymistään muuttaisi. Tällöin kokonaistaso ei olisi yksilötason summa. Siinä missä yksilötason työllisyysvaikutukset ovat kirjallisuuden yksi vankimmista havainnoista, vaikutukset kokonaistasolla, työttömyys- ja työllisyysasteeseen, eivät ole selkeitä.

Laskelmien tai politiikkatoimenpiteiden arvioidut tulokset ovat uskottavia vain, jos laskelmien oletukset ovat uskottavia. Yksilötason vaikutuksia summatessa (usein implisiittinen) oletus siis on, että mahdolliset kokonaistasapainovaikutukset tai ulkoisvaikutukset ovat pieniä tai kumoavat toisensa. Tämä teksti tarkastelee tämän oletuksen uskottavuutta tarjoamalla katsauksen tuoreimpaan työttömyysturvan kokonaistyöllisyysvaikutuksia käsittelevään kirjallisuuteen.

Yksilövaikutuksilla tai *yksilötason vaikutuksilla* tarkoitan työttömyysturvan työnhakijoiden käyttäytymisessä aiheuttaman muutoksen vaikutusta yksilön työllistymiseen pitäen työmarkkinatilanteen (työllistymisen todennäköisyyden komponentin, joka ei riipu työnetsinnästä) vakiona. *Yksilövaikutusten summalla* tai *yksilötason vaikutusten summalla* tarkoitan vaikutusta työttömyyteen työttömyysturvan muuttuessa, joka aiheutuu työnetsintäkäyttäytymisen muutoksesta siinä työnhakijoiden joukossa, johon työttömyysturvan muutos vaikuttaa pitäen työmarkkinatilanteen ja muiden työnhakijoiden työnetsinnän vakiona. *Kokonaisvaikutuksilla* tarkoitan työttömyysturvan muutoksen vaikutusta työttömyyteen ottaen huomioon erilaiset *ulkois- ja kokonaistasapainovaikutukset* eri sallien työmarkkinatilanteen muutoksen työttömyysturvan muuttuessa. Kokonaisvaikutukset ovat siis summattujen yksilövaikutusten ja erilaisten ulkois- ja kokonaiskysyntävaikutusten summa.

Tarkastelen yksinomaan työttömyysturvan muutosten mahdollisia *työllisyysvaikutuksia*. En siis käsittele *optimaalista* työttömyysturvaa. Vaikka työllisyys esimerkiksi kasvaisi työttömyysturvan tasosta tinkiessä, se ei tarkoita sitä, että tämä olisi yhteiskunnan kannalta optimaalista, sillä tällöin työttömyysturvan tarkoitus kulutuksen tasaajana eri työmarkkinatilojen, työttömyyden ja työllisyyden välillä voi kärsiä. Työttömyysturva on myös tuloa uudelleenjakavaa politiikkaa, joten sen muutoksilla voi olla myös tulonjakovaikutuksia (ks. esim. Kärkkäinen & Tervola (2018) ja Kotamäki ym. (2018)). Työttömyysturvan luomaan vakuutushyötyyn tai tulonjakovaikutuksiin tämä teksti ei ota kantaa (näistä ks. esim. Alasalmi ym. (2020)).

Seuraavaksi esittelen, mitä tämänhetkinen teoria ja empiirinen kirjallisuus sanovat työttömyysturvan vaikutuksista työllisyys- ja työttömyysasteeseen. Tämän jälkeen tarkastelen mahdollisia mekanismeja tarkemmin niin ikään sekä teoreettisen että empiirisen kirjallisuuden avulla. Lopuksi vedän havaintoja yhteen ja pohdin, mitä kokonaisvaikutuksista voidaan tällä hetkellä sanoa ja mitä niistä ehkä voisi sanoa tulevaisuudessa.

2 Kokonaisvaikutukset

2.1 *Ulkois- ja kokonaistasapainovaikutukset*

Miksi kokonaisvaikutukset eivät sitten olisi yksilövaikutusten summa? Teoreettinen kirjallisuus on tunnistanut useita syitä. Työmarkkinoiden kokonaistasapainoa käsittelevä etsintäteoreettinen kirjallisuus on mallintanut kaksi kanavaa, jolla työttömyysturva vaikuttaa työllisyyteen yksilöiden käytösmuutosten lisäksi: työttömyysturvan vaikutukset työvoiman kysyntään palkanasetannan tai rekrytointikustannusten kautta (esim. Pissarides (2000)) ja työnetsinnän ulkoisvaikutukset: yhden työttömän aktiivisempi työnhaku voi vähentää toisen työttömän työllistymisen todennäköisyyttä (Michaillat, 2012). Lisäksi koko talouden tasapainoa tarkasteleva kirjallisuus ottaa huomioon työttömien roolin hyödykemarkkinoilla: työttömyysturva voi nostaa tavaroiden ja palveluiden kokonaiskysyntää, mikä voi edesauttaa uusien työpaikkojen syntymistä ja siten lisätä työllisyyttä (esim. Kekre (2016)).

Työttömyysturvan kokonaisvaikutukset koostuvat yksilövaikutuksista ja erilaisista ulkois- ja kokonaistasapainovaikutuksista. Kokonaisvaikutukset voivat siis poiketa yksilövaikutusten summasta näiden erilaisten ulkois- ja kokonaistasapainovaikutusten vuoksi. Riippuen työnetsinnän ulkoisvaikutusten sekä työ- ja hyödykemarkkinoiden kysyntävaikutusten suhteellisesta voimakkuudesta yksilövaikutukset voivat joko ali- tai yliarvioida kokonaisvaikutuksia työttömyyteen. Teoria ei approksimaativirheestä juuri tämän enempää kerro. Siirrytään empiriaan.

2.2 Arvioita kokonaisvaikutuksista

Ensimmäinen askel työttömyysturvan kokonaisvaikutuksia tarkastelevassa empiirisessä tutkimuksessa on työttömyys- tai työllisyysasteiden vertailut alueilla, joiden työttömyysturvat eroavat tai muuttuvat eri tavoin. Tämä strategia ei kuitenkaan kannata pitkälle, sillä työttömyyden lisäksi myös työttömyysturva usein riippuu talouden tilanteesta. Havaitsemattomat talouden shokit aiheuttavat tällöin sekä työttömyysturvan että työttömyyden muutoksen, mutta tämä strategia sysäisi työttömyyden muutoksen työttömyysturvan syyksi.

Tarvitaan siis suhdannetilanteesta riippumatonta (eksogeenista) vaihtelua työttömyysturvassa. Kuten melkein kaikki muukin nykyinen taloustieteen empiirinen tutkimus, myös modernein työttömyysturvan kokonaistyöllisyysvaikutuksia käsittelevä kirjallisuus keskittyy eksogeenisen variaation eristämiseen luonnollisia koeasetelmia hyödyntäen. Eräs lähde tällaisille asetelmille on ollut työttömyysturvan enimmäiskeston pidennykset Yhdysvalloissa vuosien 2007–2009 taantuman aikana. Työttömyysturvan enimmäiskestoja pidennettiin tyypillisestä 26 viikosta enimmillään jopa 99 viikkoon. Enimmäiskeston muutokset olivat erilaisia määrältään ja ajoitukseltaan eri osavaltioissa mahdollistaen työttömyys- tai työllisyysasteiden vertailun osavaltioissa, joissa enimmäiskesto muuttui eri tavalla. Käytännössä tämä ei ole kuitenkaan näin yksinkertaista. Sen lisäksi että muutosten ajoittuminen laskusuhdanteeseen vaikeuttaa työttömyysturvan vaikutusten eristämistä, Yhdysvalloissa työttömyysturva on suhdanneriippuvainen siten, että työttömyysasteen nousu automaattisesti aiheuttaa työttömyysturvan pidennyksiä.

Coglianesi (2015) ja Chodorow-Reich ym. (2019) hyödyntävät työttömyysturvan muutoksia, joiden ei olisi pitänyt tapahtua. Ratkaisut työttömyysturvan (automaattisista) pidennyksistä Yhdysvalloissa tehdään satunnaisotannalla tehtyjen kyselytutkimusten tietojen perusteella (vrt. Työvoimatutkimus). Luonnollisesti tuloksiin liittyy satunnaisvaihtelua ja Coglianese (2015) käyttääkin myöhemmin saataville tulleita rekisteriaineistoja arvioidakseen todellisia työttömyysasteita tunnistaakseen muutokset työttömyysturvassa, joiden ei olisi rekisteriaineistojen tietojen perusteella pitänyt tapahtua. Coglianese (2015) arvioi työttömyysturvan enimmäiskeston pidennyksen vaikutuksen työllisyyteen olevan positiivinen, mutta pieni. Rekisteriaineistot ja kyselytutkimuksen voivat kuitenkin tunnistaa eri tavoin erilaisten työttömien ryhmiä (vrt. Työvoimatutkimus ja Työnvälitystilasto), jolloin niiden erot eivät välttämättä ole riippumattomia työmarkkinoiden tilanteesta (Hagedorn ym.,

2016). Chodorow-Reich ym. (2019) hyödyntävätkin samaa ideaa, mutta tunnistavat virheelliset muutokset työttömyysturvassa myöhemmin virallisiin työttömyystilastoihin tehtyjen erilaisten korjausten avulla. Heidän mukaansa suurin osa näistä korjauksista johtuvat teknisistä syistä ja olisivat siten riippumattomia työmarkkinoiden tilanteista. He kuitenkin Coglianesen (2015) tavoin arvioivat pienen, korkeintaan noin 0,3 prosenttiyksikön positiivisen vaikutuksen työllisyyteen.

Toinen suosittu luonnollinen koeasetelma on ollut vertailla vierekkäisiä, mutta eri osavaltioissa sijaitsevia piirikuntia. Kun työttömyysturva toisessa osavaltiossa muuttuu, muuttuu työttömyysturva tähän osavaltioon kuuluvassa piirikunnassa. Jos työmarkkinat ovat likimäärin samanlaiset rajan toisella puolella olevassa piirikunnassa, jossa työttömyysturva ei muuttunut, voi näiden kahden piirikunnan työmarkkinoiden kehityksen vertailu paljastaa työttömyysturvan muutoksen vaikutukset. Hagedorn ym. (2013, 2019) arvioivat tällä tekniikalla työttömyysturvan enimmäiskeston pidennyksien kasvattaneen työttömyysastetta merkittävästi. Tulosten mukaan esimerkiksi vuonna 2011 työttömyys Yhdysvalloissa olisi ollut 2,15 prosenttiyksikköä alhaisempi, jos työttömyysturvan enimmäiskestoa ei olisi nostettu. Vastaava vaikutus työllisyyteen oli 2 prosenttiyksikköä.

Hagedornin ym. (2013, 2019) tuloksia sekä eri osavaltioissa sijaitsevien vierekkäisten piirikuntien vertailua on kuitenkin kritisoitu paljon. Boone ym. (2016) käyttäen hiukan eri aineistoja ja joustavampia mallinnustekniikoita eivät esimerkiksi vierekkäisiä piirikuntia vertaillessa havaitse nollasta poikkeavaa vaikutusta. Amaral ja Ice (2014) replikoivat Hagedornin ym. (2013, 2019) analyysin, mutta käyttäessään päivitettyä aineistoa, arvioivat huomattavasti pienemmän, vaikkakin silti positiivisen vaikutuksen työttömyyteen.

Marinescu (2017) ja Dieterle ym. (2020) puolestaan kritisoivat vierekkäisten piirikuntien vertailua asetelmana. Marinescu (2017) huomauttaa, että vaikutusten arviointi vertailemalla vierekkäisiä piirikuntia ei ole harhaton strategia, sillä vierekkäisten piirikuntien työmarkkinat riippuvat toisistaan: työttömyysturvan muutokset yhdessä piirikunnassa vaikuttavat myös viereisen piirikunnan työmarkkinoihin. Dieterle ym. (2020) ovat arvioineet laajemmin eri osavaltioissa sijaitsevien vierekkäisten piirikuntien vertailun strategiaa. He esimerkiksi tutkivat tarkemmin eri osavaltioissa sijaitsevien vierekkäisten piirikuntien työntekijävirtoja ja raportoivat tukea Marinescun (2017) ehdottamille rajojen yli ulottuville ulkoisvaikutuksille.

Dieterle ym. (2020) argumentoivat myös, että Hagedornin ym. (2013, 2019) vertailemat vierekkäiset piirikunnat ovat liian suuria alueita siinä mielessä, että asutusta on myös niin kaukana osavaltion rajasta, että vierekkäisten piirikuntien ei voida olettaa olevan vertailukelpoisia maantieteellisin argumentein. Tällöin työttömyysturvan enimmäiskestojen pidennysten endogeenisuusongelma tulee takaisin. He siten arvioivat, että Hagedornin ym. (2019) menetelmä yliarvioi kokonaisvaikutuksia työllisyyteen. Dieterle ym. (2020) replikoivatkin Hagedornin (2013, 2019) analyysin ja osoittavat, että merkittävä vaikutus katoaa kontrolloimalla piirikunnan populaatiokeskipisteen etäisyyden osavaltiorajaan. Tämä viittaisi siihen, ettei Hagedornin (2013, 2019) vertailemat vierekkäiset piirikunnat olleet todellisuudessa niin

samanlaisia kuin vaikutuksen eristäminen vaatisi. Dieterle ym. (2020) arvioivatkin omassa analyysissään, edelleen hyödyntäen eri osavaltioissa sijaitsevia vierekkäisiä piirikuntia, mutta piirikuntien asutuksen sijaintia huolellisemmin kontrolloiden, että työttömyysturvan enimmäiskeston vaikutus työttömyyteen ei juuri eroaisi nollasta.

Taantuman jälkeen työttömyysturvan enimmäiskestoja jälleen lyhennettiin, mikä myös loi asetelmia tutkimuksille. Hagedorn ym. (2015) hyödyntävät työttömyysturvan enimmäiskeston yhtäkkisiä pudotuksia joulukuussa 2013, kun Yhdysvaltain kongressi ei päässyt sopuun enimmäiskestojen pidennysten jatkamisesta. Vertaillen jälleen osavaltioiden rajoilla olevia piirikuntia he arvioivat merkittävän positiivisen vaikutuksen työllisyyteen. Johnston ja Mas (2018) puolestaan arvioivat työttömyysturvan enimmäiskeston lyhentämistä 16 viikolla Missourissa vertaillen juuri ennen ja jälkeen enimmäiskeston lyhentämistä työttömäksi joutuneiden työllistymistä. He raportoivat arvioimiensa yksilövaikutusten skaalaamisen likimäärin vastaavan samanaikaista todellista laskua osavaltion työttömyysasteessa. Tämä viittaisi kokonaisvaikutusten poissaoloon tai ulkois- ja kokonaistasapainovaikutusten summautuvan nolnaan.

Kaikki edellä mainittu tutkimus arvioi työttömyysturvan enimmäiskeston vaikutuksia. Työttömyysturvan tason kokonaistyöllisyysvaikutuksia ovat tutkineet Fredriksson ja Söderström (2020) Ruotsissa. He hyödyntävät aluetasolla eksogeenista vaihtelua keskimääräisessä korvaussuhteessa, joka syntyy, kun kansallisesti määrätty etuuksien ylärajan merkitys vaihtelee alueen tulotason mukaan. Fredriksson ja Söderström (2020) arvioivat kokonaisvaikutuksen olevan noin kaksinkertainen yksilötasolla mitattuihin vaikutuksiin verrattuna.

Empiiriset tulokset kokonaisvaikutusten suunnasta ja suuruudesta ovat siis edelleen vaihtelevia ja kiisteltyjä. Työttömyysturvan enimmäiskeston pidennyksellä on arvioitu olevan pieni positiivinen, mutta myös suuri negatiivinen vaikutus työttömyysasteeseen. Niukka kirjallisuus on tarkastellut lähinnä myös vain työttömyysturvan enimmäiskeston muutoksen vaikutuksia jättäen työttömyysturvan tason vaikutukset vähemmälle huomiolle (poikkeuksena Fredriksson ja Söderström (2020)). Ongelmana aggregaattitason muuttujia tutkiessa myös on, että mekanismit voivat jäädä epäselviksi. Vaikka tiedettäisiin yhteys työttömyysturvan ja työttömyysasteen välillä, ei ole ollenkaan selvää, mikä tätä yhteyttä ajaa. Joukko tutkimuksia on kuitenkin pyrkinyt myös tarkemmin selvittämään näitä mekanismeja. Seuraa-vaksi näistä.

3 Mekanismit

3.1 Vaikutukset työvoiman kysynnän kautta

Muutokset työttömyysturvassa voivat vaikuttaa työvoiman kysyntään kahden kanavan kautta. Ensiksi, työttömyysturvan keston pidentäminen tai sen tason

nostaminen nostavat työn vastaanottamisen vaihtoehtoiskustannuksia, mikä voi nostaa kynnyspalkkoja, parantaa työttömien asemaa palkkaneuvotteluissa ja luoda siten painetta palkkojen nousulle. Työnantajille tämä voi tehdä työpaikkojen luomisen vähemmän kannattavaksi alentuneiden tuottojen vuoksi. Alhaisempi vapaiden työpaikkojen määrä puolestaan vähentää työttömien työllistymisen todennäköisyyttä ja siten laskeut työn kysyntä tarkoittaa myös alhaisempaa työllisyyttä. Toiseksi, mikäli anteliaampi työttömyysturva vähentää työnhakijoiden työnhakuaktiivisuutta, tämä voi nostaa rekrytoinnin kustannuksia. Työpaikkojen luominen tällöin on jälleen vähemmän kannattavaa. (Esim. Pissarides 2000). Anteliaampi työttömyysturva voi siis nostaa kokonaistyöttömyyttä vähentämällä työvoiman kysyntää. *Työttömyysturvan muutoksen yksilötasolla estimoidut vaikutukset työllisyyteen voivat siten (itseisarvoltaan) aliarvioida kokonaisvaikutuksia.*

Hagedorn ym. (2013, 2019), jotka vertailevat eri osavaltioissa sijaitsevia, mutta vierekkäisiä piirikuntia ovat pyrkineet arvioimaan tätä mekanismia tutkimalla, kuinka työttömyysturvan enimmäiskeston pidennys vaikuttaa työttömyysasteen lisäksi vapaiden työpaikkojen määrään ja palkkoihin. He arvioivat, että työttömyysturvan keston pidentäminen selkeästi nostaisi tasapainopalkkoja ja siten vähentäisi työpaikkoja. Siten he arvioivat työn kysynnän kautta kulkevien vaikutusten toimivan samansuuntaisesti kuin yksilöiden kannustinvaikutusten, ja siten voimistavan työttömyysturvan yksilötason vaikutuksia työllisyyteen.

Kuten arvioitujen kokonaistyöllisyysvaikutuksien osalta, Hagedornin (2013, 2019) tuloksia myös mekanismien osalta on kritisoitu. Dieterle ym. (2020) arvioivat, edelleen hyödyntäen eri osavaltioissa sijaitsevia vierekkäisiä piirikuntia, mutta Hagedornia ym. (2013, 2019) tarkemmin kontrolloiden piirikuntien asutuksen sijaintia, etteivät työttömyysturvan enimmäiskeston pidennykset vaikuttaneet palkkoihin tai työpaikkojen luomiseen.

Marinescu (2017) hyödyntää aineistoa internet-työnvälityspalvelussa ilmoitetuista avoimista työpaikoista ja niihin palvelussa suunnatuista hakemuksista. Hän tarkastelee, kuinka hakemuksien ja ilmoitettujen työpaikkojen määrät reagoivat työttömyysturvan enimmäiskeston pidennyksiin Yhdysvalloissa. Hänen tulostensa mukaan työttömyysturvan enimmäiskeston muutokset eivät vaikuttaneet työnvälityspalveluun ilmoitettujen avoimien työpaikkojen määrään, ei edes hänen rajoittaessaan tarkasteluja Hagedornin ym. (2019) tavoin eri osavaltioissa sijaitseviin, mutta vierekkäisiin piirikuntiin.

Tiedoilla hakemuksista ja työpaikkailmoituksista Marinescu (2017) pystyy myös tarkemmin arvioimaan mahdollisia työvoiman kysynnän kautta kulkevia mekanismeja. Marinescun (2017) aineistossa kukin avoin työpaikka sai ennen työttömyysturvan enimmäiskeston pidennystä noin 31 hakemusta ja pidennyksen jälkeen noin 21 hakemusta. Jos tällöin rekrytoinnin marginaalikustannukset laskevat nopeasti hakemusten määrän kasvaessa, ero rekrytointikustannuksissa ennen ja jälkeen työttömyysturvan enimmäiskeston muutoksen ei ole suuri. Tällöin rekrytointikustannukset eivät vähentäisi tarjottujen työpaikkojen määrää. Lisäksi Marinescu (2017) ajattelee työnhakijan jätettyjen hakemusten suhteen hänen tarkastelemiinsa

työpaikkailmoituksiin mittaavan hänen valikoivuuttansa ja siten kynnyspalkkaa. Tällä perusteella hän ei havaitse, että muutoksella työttömyysturvassa olisi ollut vaikutusta kynnyspalkkoihin tai työnhakijoiden valikoivuuteen. Hän myös tarkastelee jätettyjen työpaikkailmoitusten palkkoja, eikä myöskään huomaa muutoksia. Siten työnantajien kustannukset eivät näytä nousseen myöskään palkkavaatimusten osalta. Näin ollen Marinescu (2017) tulkitsee, että muutokset työttömyysturvassa eivät olisi vaikuttaneet työvoiman kysyntään. Myös Lalive ym. (2015) hyödyntäessään alueellisia työttömyysturvan enimmäiskeston pidennyksiä Itävallassa tarkastelevat työllistymispalkkoja selvittäessään mahdollisia työvoiman kysynnän kautta toimivia mekanismeja. He eivät havaitse vaikutusta palkkoihin, mikä viittaa siihen, että vaikutukset työvoiman kysyntään olisivat vähäiset.

Jo mainitut Fredriksson ja Söderström (2020) tarkastelevat enimmäiskeston sijaan työttömyysturvan tasoa. He arvioivat kokonaisvaikutusten olevan työnetsintäkäyttämisen muutoksen luomia vaikutuksia suuremmat. Tämä voi mainitun teoreettisen kirjallisuuden valossa selittyä ainoastaan työn kysynnän kautta kulkevien mekanismien avulla. He arvioivatkin korkeamman keskimääräisen korvaussuhteen nostavan palkkatasoa. Työttömyysturvan keston ja tason vaikutusten työttömän työllistymisen vaihtoehtoiskustannukseen, työttömyysetuuksien nettohyötyarvoon, ajatellaan usein olevan samankaltainen. Voi kuitenkin esimerkiksi olla, että työttömyysetuuden taso on näkyvämpi komponentti työttömän arvioidessa hänen vaihtoehtoiskustannustaan. Toisaalta empiirinen kirjallisuus työttömyysturvan anteliaisuuden vaikutuksista työllistymispalkkoihin ei ole tuottanut sen selkeämpiä johtopäätöksiä etuuksien tason kuin niiden keston osalta (ks. esim. Alasalmi ym. (2020)).

3.2 Vaikutukset hyödykkeiden kysynnän kautta

Korkea työttömyys voidaan nähdä kysynnän puutteena kulutus- ja tuotantohyödykemarkkinoilla (Keynes 1936). Työttömyysturvan muutokset voivat vaikuttaa kokonaiskysyntään hyödykemarkkinoilla vaikuttaen myös yritysten tuotantopäätöksiin ja sitä kautta työvoiman kysyntään ja työllisyyteen. Kekren (2016) mallissa työttömyysetuudet luovat tällaisen kokonaistasapainovaikutuksen, jos työttömien rajakulutusalttius, eli se, kuinka paljon kulutus lisääntyy tulojen kasvaessa, on työllisiä korkeampi. Esimerkiksi Landais ja Spinnewijn (2019) arvioivatkin, että rajakulutusalttius on noin neljänneksen korkeampi henkilön ollessa työttömänä kuin työllisenä. Työttömyysturvan muutoksilla on siten suoria vaikutuksia työttömien kulutukseen. *Työttömyysturvan muutoksen yksilötasolla estimoidut vaikutukset työllisyyteen voivat siten (itseisarvoltaan) yliarvioida kokonaisvaikutuksia.*

Suoraa näyttöä työttömyysturvan hyödykkeiden kysynnän kautta toimivista työllisyysvaikutuksista ei ole. Aikaisemmin jo mainitut Boone ym. (2016), jotka arvioivat, että työttömyysturvan enimmäiskestojen pidennykset Yhdysvalloissa eivät juuri vaikuttaneet työllisyysasteeseen tulkitsevat tuloksiaan hyödykkeiden kokonaiskysyntävaikutusten kautta. Näiden samojen työttömyysturvan muutosten on nimittäin todettu pidentävän työttömien työllistymisen todennäköisyyttä yksilötasolla.

Tarkastelu yksilötasolla siis yliarvioi työttömyysturvan negatiivista vaikutusta työllisyyteen. Boone ym. (2016) olettavat eron johtuvan kokonaiskysyntävaikutuksista hyödykemarkkinoilla ja arvioivat, että yksilö- ja kokonaistason vaikutusten ero voi selittyä, mikäli yksi työttömyysturvaan käytetty dollari nostaa talouden kokonaistuloja yhdellä dollarilla.

3.3 Työnetsinnän ulkoisvaikutukset

Työnhakijoiden työnetsintäaktiivisuuden kasvaminen ja kynnyspalkkojen laskeminen voi laskea yritysten rekrytointikustannuksia, ja siten nostaa työvoiman kysyntää (ks. esim. Pissarides 2000). Kuitenkin esimerkiksi yrityksen tuottamien hyödykkeiden kysyntä voi rajoittaa yrityksen tuotantotarvetta siten, että pelkkä rekrytointikustannusten lasku ei lisää työvoiman kysyntää. Tällöin erityisesti, mikäli vapaiden työpaikkojen määrä ei juuri riipu työnetsinnän aktiivisuudesta tai aktiivisten työnhakijoiden määrästä ja alittaa työnhakijoiden määrän, työnhakijat kilpailevat vapaista työpaikoista. Tässä tilanteessa työnetsinnällä on negatiivisia ulkoisvaikutuksia työnhakijoiden joukossa: yhden työttömän aktiivisempi työnetsintä vähentää muiden työttömien työllistymisen todennäköisyyttä (Michaillat 2012). Mikäli työttömyysturva tällöin vähentää työttömyysetuuksiin oikeutettujen työnetsintää, työnetsinnän tehokkuus heidän, mutta erityisesti myös työttömyysturvan ulkopuolella olevien joukossa voi kasvaa. Tällöin työllistymisen todennäköisyys lähetettyä hakemusta kohden kasvaa, mikä vähentää työnetsintäkäyttäytymisen muutoksen aiheuttamaa vaikutusta. *Työttömyysturvan muutoksen yksilötasolla estimoidut vaikutukset työllisyyteen voivat siten (itseisarvoltaan) yliarvioida kokonaisvaikutuksia.*

Näyttöä työnetsinnän ulkoisvaikutusten olemassaolosta on saatu tarkastelemalla, kuinka työllistymisen todennäköisyys muuttuu työttömyysturvan muuttuessa niiden työnhakijoiden joukossa, jotka eivät ole oikeutettuja työttömyyskorvauksiin. Levine (1993) raportoi korvaussuhteiden korotuksen ja Valletta (2014) työttömyysturvan enimmäiskeston pidennyksen lyhentävän työttömyysturvan ulkopuolella olevien työnhakijoiden työttömyysjaksoja Yhdysvalloissa. Lalive ym. (2015) hyödyntävät Itävallassa 1980-luvun lopussa toteutettuja alueellisia iäkkäiden työttömyysturvan enimmäiskeston pidennyksiä. Tietyillä alueilla yli 50-vuotiaiden yli 15 vuotta viimeisen 20 vuoden aikana työskennelleiden työttömyysturvan enimmäiskesto pidennettiin jopa noin kolmella vuodella. Lalive ym. (2015) vertailevat saman ikäryhmän työttömien työllistymistä alueilla, joilla nämä työttömyysturvan enimmäiskeston pidennykset toteutettiin ja alueilla, joilla enimmäiskesto ei muuttunut. He arvioivat, että pidennetty työttömyysturva huomattavasti pidensi pidennettyyn turvaan oikeutettujen työttömyysjaksoja, mutta toisaalta pidennetyn työttömyysturvan ulkopuolelle jääneiden työttömyysjaksot lyhenivät selkeästi. Lalive ym. (2015) myös erityisesti pyrkivät rajoittamaan tarkastelua työttömiin, jotka kilpailevat samoista työpaikoista. Hyödyntämällä aineistoa täytetyistä työpaikoista, he arvioivat, että työttömän ikä on hyvä jakaja työmarkkinoita määriteltessä. He havaitsevat ulkoisvaikutusten olevan huomattavasti voimakkaampia yli 50-vuotiaiden kuin sitä nuorempien joukossa. Anteliaampi työttömyysturva osalle yli 50-vuotiaista siten loi

tilaa työmarkkinoilla erityisesti muille yli 50-vuotiaille, eivätkä ulkoisvaikutukset ulottuneet yhtä voimakkaasti heitä nuorempien työmarkkinoille.

Työnetsinnän ulkoisvaikutukset voivat näkyä myös alueiden välisinä työntekijävirstoina. Eri osavaltioissa sijaitsevien, mutta vierekkäisten piirikuntien työmarkkinoita tutkineet Dieterle ym. (2020) raportoivat osavaltion rajan yli ulottuvista ulkoisvaikutuksista. Työttömyysturvan enimmäiskeston pidennys yhdellä puolella rajaa lisäksi työssäkäyntiä tälle puolelle rajaa rajan toiselta puolelta.

Levine (1993), Valletta (2014), Lalive (2015) sekä Dieterle (2020) tunnistavat työnetsinnän ulkoisvaikutuksen vain niiden työttömien joukossa, jossa työttömyysturva ei muutu. Ulkoisvaikutukset eivät kuitenkaan rajoitu tähän joukkoon vaan työnetsintäaktiivisuuden aleneminen voi johtaa työnetsinnän tehokkuuden kasvamiseen myös niiden työttömien joukossa, jossa työttömyysturva muuttuu. Mahdollisista muutoksista heidän työllistymisensä todennäköisyydessä ei voida kuitenkaan erottaa työnetsintäaktiivisuuden ja työnetsinnän tehokkuuden muutoksia. Tarvitaan tietoa heidän työnetsinnästään. Marinescu (2017), joka ei havainnut työttömyysturvan enimmäiskeston kasvattamisen vaikuttavan internet-työnvälityspalvelussa ilmoitettujen avoimien työpaikkojen määrään, myös arvioi, että työttömyysturvan enimmäiskeston pidennys vähensi palvelussa lähetettyjen hakemusten määrää. Siten hakemusten määrä suhteessa avoimien työpaikkojen määrään laski. Tämä oletettavasti johtaa yksittäisen hakemuksen menestyksen todennäköisyyden kasvuun ja siten työnetsinnän tehokkuuden nousuun. Vaikka Marinescu (2017) ei tutki vaikutuksia työllistymiseen, hänen tuloksensa tukevat mekanisme, jolla työnetsinnän ulkoisvaikutukset toimivat.

Työnetsinnän negatiiviset ulkoisvaikutukset voivat siis aiheuttaa liiallista työnetsintää, joten ulkoisvaikutusten huomioimatta jättäminen yliarvioi työttömyysturvan haitallisia vaikutuksia työllisyyteen. Sekä Lalive ym. (2015) ja Marinescu (2017) ottavat mekanismien tutkimisen lisäksi kantaa myös kokonaisvaikutusten suuruuteen. Lalive ym. (2015) arvioivat estimoiemiensa vaikutusten perusteella alaraja-arvioksi kokonaisvaikutuksen keskimääräiseen työllistymisen todennäköisyyteen olevan noin 21 prosenttia yksilötasolla arvioitua vaikutusta pienempi. Marinescu (2017) arvioi vastaavasti tämän kokonaisvaikutuksen olevan noin 39 prosenttia yksilötasolla arvioitua vaikutusta pienempi.

4 Lopuksi

4.1 *Ovatko kokonaisvaikutukset yksilötason vaikutusten summa?*

Kokonaisvaikutukset ovat yksilötason työnetsintäkäyttäytymismuutosten vaikutusten ja erilaisten ulkois- ja kokonaistasapainovaikutusten summa. Vaikka työttömyysturvan kokonaisvaikutuksia arvioivan kirjallisuuden tulokset ovat huomattavasti yksilötason vaikutuksia tutkivan kirjallisuuden tuloksia epävarmempia, joitain laadullisia tuloksia vaikuttaa nousevan esiin.

Työttömyysturvan enimmäiskeston osalta kokonaiskysyntävaikutukset hyödykemerkkinoiden kautta tai työnetsinnän ulkoisvaikutukset näyttäisivät olevan suurempia kuin vaikutukset työn kysyntään. Ulkois- ja kokonaistasapainovaikutusten summa olisi siis erisuuntainen kuin yksilötason työnetsintäkäyttämisen muutosten luomat vaikutukset. Yksilötasolla arvioidut työttömyysturvan enimmäiskeston työllisyysvaikutukset tällöin vaikuttavat (itseisarvoltaan) yliarvioivan kokonaistyöllisyysvaikutuksia. Toisin sanoen, kokonaistyöllisyysvaikutus on pienempi kuin yksilövaikutusten summa.

Ei ole kuitenkaan selvää kuinka suuri koitua virhe on. Kokonaisvaikutusten on arvioitu olevan muun muassa 0 prosenttia (Johnston ja Mas 2018), viidenneksen (Laliven ym. 2015), reilun kolmasosan (Marinescu 2017) ja 100 prosenttia (Boone ym. 2016) yksilötason vaikutuksia pienempiä. Marinescu (2017) vertaillessaan yhdysvaltalaisista aineistosta käyttämänsä tutkimuksen tuloksia itävaltalaisista aineistosta käyttävän Laliven ym. (2015) tutkimuksen tuloksiin pitää tuloksia hyvin samankaltaisina ja ehdottaa, että tämä kokonaisvaikutusten ja yksilötasovaikutusten ero olisi melko samankaltainen kehittyneissä maissa. Tämän perusteella Suomessa työttömyysturvan enimmäiskeston muutosten kokonaisvaikutus työllisyyteen olisi noin viidesosasta kolmasosaan yksilötason vaikutuksia summaamalla arvioituja vaikutuksia pienempi. Käytännössä tämä metatason johtopäätös perustuu kuitenkin vain kahteen havaintoon.

Työttömyysturvan tason kokonaisvaikutuksista empiiristä kirjallisuutta on vähemmän. Mutta se vähäinen mitä on, päättyy hyvin erilaiseen lopputulokseen kuin enimmäiskeston vaikutuksia arvioiva tutkimus. Fredriksson ja Söderström (2020) arvioivat suuremman korvaussuhteen kokonaistyöllisyysvaikutusten olevan noin kaksi kertaa yksilötason estimointien perusteella laskettavissa olevia vaikutuksia suurempi. Tällöin vaikutukset työn kysyntään dominoisivat työnetsinnän ulkois- ja hyödykemerkkinoiden tasapainovaikutuksia. Toisin sanoen, kokonaistyöllisyysvaikutus on suurempi kuin yksilövaikutusten summa. Jos Ruotsia pidetään vertailukelpoisena Suomen kanssa, joten Fredrikssonin ja Söderströmin (2020) tulokset ehdottaisivat, että työttömyysturvan etuuksien tason muutosten kokonaisvaikutus työllisyyteen olisi huomattavasti yksilötason vaikutuksia summaamalla arvioituja vaikutuksia suurempi myös Suomessa. Metatasolla yksi tutkimus on kuitenkin vain yksi havainto.

Joka tapauksessa vaikuttaa selvältä, että kokonaistyöllisyysvaikutukset ovat samansuuntaisia yksilövaikutusten summan kanssa ja anteliaampi työttömyysturva näyttäisi nostavan työttömyyttä myös kokonaistasolla. Tämä on erityisesti näin, mikäli vaikutukset työvoiman kysynnän kautta dominoivat, sillä silloin ulkois- ja kokonaistasapainovaikutukset ovat samansuuntaisia yksilötason vaikutusten kanssa. Mikäli työnetsinnän ulkoisvaikutukset ja kokonaiskysyntävaikutukset dominoivat, ulkois- ja kokonaisvaikutukset ovat erisuuntaisia yksilötason vaikutusten kanssa. Tällöin ulkois- ja kokonaistasapainovaikutusten voimakkuus vaikuttaisi kuitenkin olevan pienempi kuin yksilötason vaikutusten voimakkuus. Kokonaistyöllisyysvaikutus jää siis samansuuntaiseksi kuin yksilötason vaikutukset.

4.2 Pohdintaa

Usein työttömyysturvan vaikutuksista puhuttaessa implisiittisesti oletetaan, että vaikutukset ovat symmetrisiä: työttömyysturvan leikkauksen vaikutuksen itseisarvo on sama kuin työttömyysturvan anteliaisuuden kasvattamisen vaikutus. Siksi on huomattava, että Johnston ja Mas (2018) sekä Hagedorn (2015), jotka arvioivat kokonaisvaikutusten likimäärin vastaavan summattuja yksilövaikutuksia tai olevan niitä suurempi, arvioivat työttömyysturvan enimmäiskeston *lyhennystä*, kun taas esimerkiksi Boone ym. (2016), Marinescu (2017) ja Lalive ym. (2015), jotka arvioivat kokonaisvaikutusten olevan yksilövaikutusten summaa pienempiä, arvioivat enimmäiskeston *pidennystä*. Ulkois- ja kokonaistasapainovaikutusten koko ja suhde ja siten myös kokonaisvaikutukset riippuvatkin myös suhdanteesta. Esimerkiksi työnetsinnän ulkoisvaikutukset ovat luonnollisesti voimakkaimmillaan, kun kilpailu työpaikoista on suuri (esim. Landais ym. (2018)).

On myös mahdollista, että eri mekanismit toimivat eri aikajänteellä. Erityisesti työnetsinnän ulkoisvaikutusten voidaan ajatella vaikuttavan nopeammin kuin kokonaistasapainovaikutukset työ- tai hyödykemarkkinoilla. Muutokset työnetsintäkäyttäytymisessä tapahtuvat nopeammin kuin muutokset tuotannon tasossa. On myös huomattava, että kaikki käsitellyt tutkimukset tarkastelivat väliaikaisiksi tarkoitettuja työttömyysturvan muutoksia. Erityisesti työ- ja hyödykemarkkinoiden kautta toimivat kokonaistasapainovaikutukset voivat ilmetä vasta pitkällä aikavälillä uudessa tasapainossa. Toisaalta työnhakijat ja yritykset eivät välttämättä muuta käyttäytymistään kohti pitkän aikavälin tasapainoa, mikäli he odottavat muutoksen politiikassa olevan vain väliaikainen.

Myös mahdolliset erot työttömyysturvan enimmäiskeston ja etuuksien tason muutosten kokonaisvaikutuksissa ovat mielenkiintoisia. Erityisesti vaikutukset palkanasetantaan voivat olla erilaisia. Näistä eroista ei voida kuitenkaan tällä hetkellä sanoa paljoa edes yksilötason vaikutusten osalta. Esimerkiksi Schmieder ja von Wachter (2016) arvioivat katsauksessaan, että työttömyyden pituuden (yksilötason) joustot suhteessa etuuksien tasoon ovat usein arvioitu suuremmiksi kuin suhteessa enimmäiskeston. Kuitenkin esimerkiksi Lalive ym. (2006) arvioidessaan yhtäaikaista työttömyysturvan enimmäiskeston ja tason muutosta Itävallassa raportoivat enimmäiskeston muutoksen muokanneen työllistymisen kannustimia voimakkaammin.

Joka tapauksessa työttömyysturvan kokonaisvaikutukset eivät siis usein ole yksilövaikutusten summa. Tällainen aggregointi ei ole uskottava myöskään approksimaationa, sillä eroon yksilövaikutusten summan ja kokonaisvaikutuksen välillä on useita syitä ja suuruusluokaltaan ero voi olla merkittävä.

5 Lähteet

Alasalmi, J., Busk, H., Kauhanen, A., Leinonen, T., Valkonen, T., & Viikari-Juntura, E. (2020). *Työpolitiikka ja työllisyysaste: Tutkimukseen perustuvia johtopäätöksiä* (Nro 33; Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminnan julkaisusarja). Valtioneuvoston kanslia.

Amaral, P., & Ice, J. (2014). Reassessing the Effects of Extending Unemployment Insurance Benefits. *Economic Commentary (Federal Reserve Bank of Cleveland)*, 23, 1–6. <https://doi.org/10.26509/frbc-ec-201423>

Boone, C., Dube, A., Goodman, L., & Kaplan, E. (2016). *Unemployment Insurance Generosity and Aggregate Employment* (Nro 10439; IZA Discussion Paper Series, s. 80). IZA Institute of Labor Economics.

Chodorow-Reich, G., Coglianesi, J., & Karabarbounis, L. (2019). The Macro Effects of Unemployment Benefit Extensions: A Measurement Error Approach. *The Quarterly Journal of Economics*, 134(1), 227–279. <https://doi.org/10.1093/qje/qjy018>

Coglianesi, J. (2015). *Do Unemployment Insurance Extensions Reduce Employment?* [Mimeo].

Dieterle, S., Bartalotti, O., & Brummet, Q. (2020). Revisiting the Effects of Unemployment Insurance Extensions on Unemployment: A Measurement-Error-Corrected Regression Discontinuity Approach. *American Economic Journal: Economic Policy*, 12(2), 84–114. <https://doi.org/10.1257/pol.20160439>

Fredriksson, P., & Söderström, M. (2020). The equilibrium impact of unemployment insurance on unemployment: Evidence from a non-linear policy rule. *Journal of Public Economics*, 187, 104199. <https://doi.org/10.1016/j.jpubeco.2020.104199>

Hagedorn, M., Karahan, F., Manovskii, I., & Mitman, K. (2013). *Unemployment Benefits and Unemployment in the Great Recession: The Role of Macro Effects* (Nro w19499; NBER Working Paper Series, s. 76). National Bureau of Economic Research.

Hagedorn, M., Karahan, F., Manovskii, I., & Mitman, K. (2019). *Unemployment Benefits and Unemployment in the Great Recession: The Role of Equilibrium Effects* [Mimeo].

Hagedorn, M., Manovskii, I., & Mitman, K. (2015). *The Impact of Unemployment Benefit Extensions on Employment: The 2014 Employment Miracle?* (Nro w20884; NBER Working Paper Series, s. w20884). National Bureau of Economic Research. <https://doi.org/10.3386/w20884>

Hagedorn, M., Manovskii, I., & Mitman, K. (2016). *Interpreting Recent Quasi-Experimental Evidence on the Effects of Unemployment Benefit Extensions* (Nro w22280; s. w22280). National Bureau of Economic Research. <https://doi.org/10.3386/w22280>

Johnston, A. C., & Mas, A. (2018). Potential Unemployment Insurance Duration and Labor Supply: The Individual and Market-Level Response to a Benefit Cut. *Journal of Political Economy*, 126(6), 2480–2522. <https://doi.org/10.1086/699973>

- Kekre, R. (2016). *Unemployment Insurance in Macroeconomic Stabilization* [Mimeo]. https://scholar.harvard.edu/files/rkekere/files/jmp_rkekere_v051816.pdf
- Kotamäki, M., Mattila, J., & Tervola, J. (2018). *Turning static pessimism to dynamic optimism—An ex-ante evaluation of unemployment insurance reform in Finland* (Nro 59; Valtioneuvoston Selvitys- ja Tutkimustoiminnan Julkaisusarja, s. 18). Valtioneuvoston kanslia.
- Kyyrä, T., Pesola, H., & Rissanen, A. (2017). Unemployment Insurance in Finland: A Review of Recent Changes and Empirical Evidence on Behavioral Responses. *SSRN Electronic Journal*. <https://doi.org/10.2139/ssrn.2921065>
- Kärkkäinen, O., & Tervola, J. (2018). *Talouspolitiikan vaikutukset tuloeroihin ja työllisyyteen 2015-2018.pdf* (Nro 59; Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminnan julkaisusarja). Valtioneuvoston kanslia. <http://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/161061/59-2018-Talouspolitiikan%20vaikutukset%20tuloeroihin%20ja%20tyollisyyteen%2020152018.pdf>
- Lalive, R., Landais, C., & Zweimüller, J. (2015). Market Externalities of Large Unemployment Insurance Extension Programs. *American Economic Review*, *105*(12), 3564–3596. <https://doi.org/10.1257/aer.20131273>
- Lalive, R., Van Ours, J., & Zweimüller, J. (2006). How Changes in Financial Incentives Affect the Duration of Unemployment. *Review of Economic Studies*, *73*(4), 1009–1038. <https://doi.org/10.1111/j.1467-937X.2006.00406.x>
- Landais, C., Michaillat, P., & Saez, E. (2018). A Macroeconomic Approach to Optimal Unemployment Insurance: Theory. *American Economic Journal: Economic Policy*, *10*(2), 152–181. <https://doi.org/10.1257/pol.20150088>
- Levine, P. B. (1993). Spillover Effects between the Insured and Uninsured Unemployed. *ILR Review*, *47*(1), 73–86.
- Marinescu, I. (2017). The general equilibrium impacts of unemployment insurance: Evidence from a large online job board. *Journal of Public Economics*, *150*, 14–29. <https://doi.org/10.1016/j.jpubeco.2017.02.012>
- Michaillat, P. (2012). Do Matching Frictions Explain Unemployment? Not in Bad Times. *The American Economic Review*, *102*(4), 1721–1750. JSTOR.
- Mortensen, D. T. (1977). Unemployment Insurance and Job Search Decisions. *Industrial and Labor Relations Review*, *30*(4), 505–517. JSTOR. <https://doi.org/10.2307/2523111>
- Pissarides, C. (2000). *Equilibrium Unemployment Theory* (2nd p.). The MIT Press.
- Schmieder, J. F., & von Wachter, T. (2016). The Effects of Unemployment Insurance Benefits: New Evidence and Interpretation. *Annual Review of Economics*, *8*(1), 547–581. <https://doi.org/10.1146/annurev-economics-080614-115758>
- Tatsiramos, K., & van Ours, J. C. (2014). Labor market effects of unemployment insurance design. *Journal of Economic Surveys*, *28*(2), 284–311. <https://doi.org/10.1111/joes.12005>
- Valletta, R. G. (2014). Recent extensions of U.S. unemployment benefits: Search responses in alternative labor market states. *IZA Journal of Labor Policy*, *3*(18), 25.

